

Základní škola praktická Halenkov

VY_32_INOVACE_01_01_18

ČLOVĚK A JEHO SVĚT – ROZMANITOSTI PŘÍRODY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.4.00/21.3185
Klíčová aktivita	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Zařazení učiva v rámci ŠVP	1. – 5. r. ZŠPr 4. – 10. r. SP
Ověřeno	18. 6. 2012 / zapsáno do TK/
Název DUMu	Sklizeň na poli
Anotace	Pracovní list „Sklizeň na poli“ se řadí k vzdělávacímu celku „Roční období – Podzim“. V této hodině se děti dozví o rostlinách, které se pěstují na poli, a o hospodářských činnostech, které je potřeba provádět na podzim.
Autor	Mgr. Jana Hrňová
Očekávaný výstup	Ověření a upevnění vědomostí o přírodě
Druh učebního materiálu	Pracovní list s vyprávěním
Použitý zdroj	Viz s. 8

Sklizeň na poli

Byl slunný podzimní víkend a celá rodina se vydala za strýcem. Strýc byl statkář, měl kravín, vepřín, nějaké ty kurníky a především spoustu polí. Na jednom z nich měl od jara zasazeny brambory a nyní, když dozrály, potřeboval pomoci s jejich vykopáním.

1. Bramborové pole

Strýc s tatínkem si každý vzali na starost jednu řadu a oháněli se motykami, co jim síly stačily. Pavlík chodil s kbelíkem kousek za strýcem a z rozkopané hlíny vytahoval brambory. Anička to samé dělala ve vedlejší řadě za tatínkem. A maminka pak sbírala vykopané zbytky rostlin a odvážela je na kolečkách na kompost.

2. Sběr brambor na poli

„Jak vznikne pod zemí tolik brambor?“ ptal se Pavlík, když si všichni sedli, aby snědli svačinu.

„Na jaře se musí půda pořádně poorat a pak se do ní udělají žlábků,“ vysvětloval strýc. „Do žlábků zasadíš naklíčené brambory a zahrneš je hlínou. A pak už stačí okopávat, přihrnovat hlínu a rostlinky ti porostou.“

3. Orba

4. Řádky brambor

„Co je to naklíčená?“ zeptala se Anička.

„To když na podzim sklidiš bramboru a přes zimu a na začátku jara se na ní začnou dělat takové malé klíčky. To jsou kořeny. Když pak bramboru zasadíš, zapustí kořeny a vytvoří se na ní nové hlízy. A ty pak sklízíme.“

5. Naklíčené brambory

„Jé, tady se z díry něco vyklubalo,“ ukázala najednou Anička. Tam, kde před chvílí tatínek se strýcem kopali, se vrtěla dlouhá žížala.

6. Žížala

„Žížaly se starají o to, aby byla půda dobře prokypřená. Aby propouštěla vodu a rostlinám se v ní dařilo. Jsem rád, že jich tu je spousta.“

A tak pokračovali v práci dále. Sluníčko putovalo oblohou a na poli pofukoval mírný větřík. Pavlík si pořádně zapnul bundu, aby mu nebyla zima, a maminka mu na to připomněla: „Vidíš, už není léto. Říkala jsem ti ráno, ať se dobře oblečeš. To jsi rád, že sis bundu nakonec vzal, že?“

Pavlík musel přitakat. Ale brzo na bundu zapomněl, to když se strýc někam na chvíli schoval

a pak se s tajuplným úsměvem vrátil. Za zády nesl něco schovaného a děti nejprve trošku poškádlil, než jim ukázal zbrusu nového draka, kterého pro ně vyrobil. To bylo radosti! Pavlík s Aničkou nechali brambory bramborami, utíkali dolů po poli a nad nimi vlál papírový drak.

Za chvíli se ale vrátili, aby dohnali, co zameškali. K večeru, když už měli sklizenou dobrou půlku lánu, se Pavlík zadíval na vedlejší pole, kde jezdil traktor a něco za sebou táhl.

7. Sklizeň řepy

„Ten taky sklízí brambory?“ zeptal se.

„Nene, soused měl letos nasazenu krmnou řepu. Tu potřebuje jako krmivo pro svůj dobytek. Jinak na velkých družstevních polích se sází řepa cukrová. Z té se vyrábí cukr anebo třeba líh.

8. Cukrová řepa

9. Cukr

10. Lih

A pak ještě existuje jeden druh řepy, a tu dobře znáš. Tu a tam ji míváš k obědu jako přílohu k bramborům a masu.“ Tu opravdu Pavlík znal. Zavařená červená řepa mu opravdu chutnala a navíc se o ní říká, že je i zdravá.

11. Červená řepa

12. Zavařená červená řepa

A když se podíváte tamhle na východ, tam na to holé pole, tak tam rostla pšenice. Ta se však už v létě sklídila.

13. Pšenice na poli

Víte, co se dělá z pšenice?“
„Mouka a z té pak pečivo!“ volal Pavlík. Tohle už mu maminka vysvětlovala.

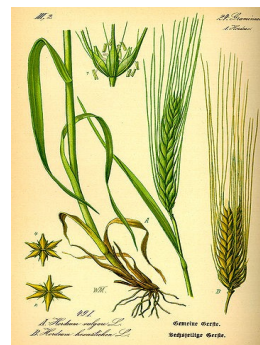

14. Mouky

„A znáte ještě nějaké jiné obilí?“ zkoušel strýc.
„Žito, ječmen a oves!“ vyjmenovával Pavlík a Anička mu u toho napovídala.

15. Žito

16. Ječmen

17. Oves

Strýc s úsměvem přikývl a protože se děti celý den činily, připravil si pro ně další překvapení. Večer rozdělal oheň a do horkého popela schoval několik brambor. Pavlík se nejprve velmi divil, ale když je pak strýc po nějaké době vytáhl a nakrájel, jenom se oblizoval. To byla ta nejlepší večeře za celý týden!

Úkoly:

Nakresli, co se peče z mouky

Napiš, co se sklízí na poli v létě:

Napiš, co se sklízí na poli na podzim:

Odpověz:

Co jiného se ještě pěstuje na polích?

Pouštíte draka?

Co jiného děláváte na podzim?

Nakresli draka, kterého pro děti vyrobil strýc:

Autor článku: Martin Kunetka
Text upraven s vědomím autora.

Zdroje obrazového materiálu:

1. Bramborové pole

<http://foto.mapy.cz/181851-sber-brambor>

2. Sběr brambor na poli

<http://www.muss.strakonice.eu/podzimn%C3%AD-sb%C4%9Br-brambor>

3. Orba

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Plowing_ecomat.jpg

4. Řádky brambor

<http://www.panoramio.com/photo/21987861>

5. Naklíčené brambory

<http://m.poradte.cz/picture/2013/11025460.jpg>

6. Žížala

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/30/Regenwurm1.jpg>

7. Skližeň řepy

<http://www.dagros.cz/ropa-sklizece-cukrovky-nakladaci-cistice-cukrove-repy#lightbox>

8. Cukrová řepa

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/83/SugarBeet.jpg>

9. Cukr

foto vlastní zdroj

10. Líh

foto vlastní zdroj

11. Červená řepa

<http://www.apotheke.cz/cervena-repa/t-256/>

12. Zavařená červená řepa

foto vlastní zdroj

13. Pšenice na poli

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b4/Wheat_close-up.JPG

14. Mouky

foto vlastní zdroj

15. Žito

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/03/Wild_rye.jpg

16. Ječmen

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c4/Illustration_Hordeum_vulgare0.jpg

17. Oves

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4d/Avena-sativa.jpg>